Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:
Z/26/947784

Onderwerp
Programmabegroting 2027

Voorstel
De gemeenteraad wordt voorgesteld:`

In te stemmen met de programmabegroting 2027 en in het bijzonder met:

Hoofdstuk Financieel perspectief (Programmabegroting 2027)

1. De actualisatie van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 door verwerking van de bijstellingen in de tabel 'autonome ontwikkelingen' uit het onderdeel Actualisatie financieel perspectief van de programmabegroting 2027.

2. De actualisatie van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 door verwerking van de bijstellingen in de tabel 'incidentele overbrugging in begroting 2027' uit het onderdeel Actualisatie financieel perspectief van de programmabegroting 2027.

3. De nadelige saldi op de stelpost inflatie van 4,46 miljoen euro in 2027 respectievelijk 2,95 miljoen euro in 2028 op te lossen door:
    a. Inzet van de incidentele middelen uit het gemeentefonds (taakmutatie sociaal domein) van 4,46 miljoen euro in 2027;
    b. Compensatie van loon- en prijseffecten te verwerken voor zover de stelpost inflatie daartoe ruimte biedt;
    c. Tekorten op de stelpost op te lossen door ombuigingsmaatregelen binnen het betreffende beleidsterrein.

Burgemeester

mr. J.Th.C.M. Verheijen,

gemeentesecretaris/ algemeen directeur

drs. L.J.F.P. Busschops,

4. Het inzetten van de stelpost exploitatievoorstellen voor:
    a. Kloostertuin klooster Agnetenberg Sittard voor jaarlijks 47.000 euro ingaande 2027;
    b. Aanpassing bestuurskosten periode 2026-2030 voor 0,45 miljoen euro in de jaarschijven 2027 tot en met 2029 respectievelijk 0,23 miljoen euro in 2030;
    c. Lease audiovisuele middelen Mauritspark/Vidar voor 16.000 euro in 2027 respectievelijk 73.000 euro ingaande 2028;
    d. De oplossing van het incidentele tekort in de jaarschijf 2027 voor 0,14 miljoen euro.

5. Het inzetten van de stelpost investeringsvoorstellen voor:
    a. Netcongestie Vidar voor 0,83 miljoen euro in 2027;
    b. Realisatie nieuwe gemeenschapsvoorziening Geleen-Zuid (Het Plenkhoes) voor 1,00 miljoen euro in 2027 respectievelijk 3,00 miljoen euro in 2028.

6. Het tekort in de algemene reserve risicobeheersing van 1,17 miljoen euro aan te vullen uit het surplus van de algemene reserve, waardoor het geactualiseerd risicoprofiel volledig (100%) wordt afgedekt.

7. Het beschikbaar stellen van een krediet voor vervangingsinvesteringen instandhouding kapitaalgoederen in 2027 van 23,33 miljoen euro.

8. Het beschikbaar stellen van een krediet voor:
    a. De bibliotheek Born van 0,69 miljoen euro in 2027 en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting;
    b. De renovaties Graaf Huyn College en Trevianum van 8,75 miljoen euro in 2030 en de kapitaallasten in 2030 te dekken binnen de bestaande begroting.

9. Het incidentele tekort in 2027 van 0,54 miljoen euro te dekken door:
    a. Het ingaande 2027 structureel verlagen van de post onvoorzien met jaarlijks 0,40 miljoen euro;
    b. Het in 2027 inzetten van een bedrag van 0,14 miljoen euro ten laste van de post exploitatievoorstellen (zie ook voorstel 5 d)

10. De voordelige begrotingssaldi in de jaarschijven 2028 tot en met 2030 aan te houden en te betrekken in de uitwerking van de kadernota 2027/begroting 2028.

11. Het instellen van de voorziening Historische bouwwerken Kloostertuin.

Inleiding

Aansluitend op het raadsbesluit over de P&C-cyclus 2026 worden in de raadsvergadering van 11/12 november 2026 de 2e rapportage 2026, de programmabegroting 2027 en de belastingmaatregelen 2027 in samenhang behandeld. De besluitvorming over de 2e rapportage 2026 en belastingmaatregelen 2027 wordt via een afzonderlijk voorstel aan de raad voorgelegd.

We hebben het begrotingsbeeld bijgesteld op basis van autonome ontwikkelingen en een aantal zaken die vooruitlopend op de integrale afweging bij de kadernota 2027 nu incidenteel in deze begroting worden overbrugd.

Er ligt een begroting 2027 voor met een omvang van afgerond 0,5 miljard euro. Dit bedrag zetten we in om de doelen en resultaten op basis van bestaand beleid zoals opgenomen in de (sub)programma's te kunnen realiseren.

Beoogd effect

In deze begroting geven wij inzicht in de doelen en resultaten die wij komend jaar willen realiseren en welke middelen wij daarvoor willen inzetten.

Hierbij streven we naar een structureel sluitende begroting om hiermee invulling te geven aan een stabiel en solide financieel beleid én in aanmerking te komen voor repressief begrotingstoezicht.

Argumenten

Programmabegroting 2027

In de voorliggende programmabegroting 2027 gaan wij achtereenvolgens in op het financieel kader/ actualisatie financieel perspectief, het programmaplan, de verplichte paragrafen, de financiële begroting en een aantal bijlagen. De voorstellen met betrekking tot het onderdeel Financieel perspectief zijn in de programmabegroting 2027 expliciet weergegeven en toegelicht.

Programmaplan - begroting op hoofdlijnen 2027

In deze begroting zetten we een eerste stap naar een andere manier van begroten: meer opgavegericht en met meer aandacht voor de maatschappelijke resultaten die we samen willen bereiken. Binnen de herkenbare indeling in vakgebieden maken we beter zichtbaar voor welke opgaven we staan, welke doelen we daarbij hebben en welke resultaten we willen bereiken. Zo werken we aan een begroting die niet alleen laat zien wat we als gemeente doen, maar vooral ook waaraan we willen bijdragen en welk verschil we daarmee maken.

Het programmaplan bestaat net als in voorgaande jaren uit een begroting op hoofdlijnen en acht programma's. De begroting op hoofdlijnen is opgebouwd aan de hand van de vier veerkrachten uit de Toekomstvisie 2030. Per veerkracht beschrijven we de relatie tussen de maatschappelijke opgaven en de in de (sub)programma's beschreven doelen en resultaten.

Binnen de acht programma's laten zogenoemde doelenbomen de samenhang zien tussen opgaven, doelen en resultaten. De doelen in deze begroting zijn gebaseerd op de beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld, zoals de Omgevingsvisie en de Kadernota Veiligheid. Deze beleidskaders vormen de basis voor de doelen die we in deze begroting benoemen en voor de manier waarop we daarop sturen en verantwoording afleggen.

Voorstel 11 Instellen voorziening Historische bouwwerken Kloostertuin
Wij hebben de Kloostertuin juridisch in eigendom overgenomen. Wij stellen voor om voor de uitvoering van het planmatig onderhoud van het groen en het in stand houden van de vier bouwwerken een onderhoudsvoorziening in te stellen. Het instellen van voorzieningen is volgens de nota reserves en voorzieningen 2025-2028 een bevoegdheid van de raad.

Kanttekeningen
Niet van toepassing.

Inclusie
Voor zover inclusie betrekking heeft op begrijpelijkheid streven wij ernaar de financiële tabellen en teksten in deze begroting op een begrijpelijke manier en in duidelijke taal te presenteren. Via het digitaal beschikbaar stellen van deze begroting beogen we daarnaast de toegankelijkheid van onze P&C-producten te verbeteren.

Duurzaamheid
In relatie tot de P&C-cyclus in het algemeen en onze financiën in het bijzonder heeft duurzaamheid met name betrekking op het voeren van een solide financieel beleid met voldoende veerkracht. Deze financiële veerkracht heeft betrekking op financiële wendbaarheid en financiële weerbaarheid. Met andere woorden: hebben wij voldoende middelen om uitvoering te geven aan ambities en beschikken wij over middelen om tegenvallers op te kunnen vangen.

Wij geven hier uitvoering aan door:
- het toepassen van onze begrotingskaders;
- de post onvoorzien van 0,1 miljoen euro ingaande 2027;
- het realiseren van een sluitende begroting en meerjarenraming;
- het borgen van structureel begrotingsevenwicht;
- het afdekken van het geactualiseerd risicoprofiel, inclusief een restrisico van 1% van het begrotingstotaal in de algemene reserve risicobeheersing;
- het aanhouden van een buffer in de algemene reserve van 2% van het begrotingstotaal.

Financiën
De financiële consequenties zijn uitgewerkt in de programmabegroting 2027, onderdeel 'Financieel perspectief'. Met de begrotingssaldi tot en met de 1e rapportage 2026 als vertrekpunt hebben wij het begrotingsbeeld bijgesteld. De lopende jaarschijf 2026 is bijgesteld in de 2e rapportage 2026 die tegelijkertijd met deze begroting wordt behandeld.

Het uitgangspunt is een structureel sluitende begroting 2027 te kunnen voorleggen, gebaseerd op bestaand beleid. De vertaling van het coalitieakkoord in een college uitvoeringsprogramma vindt plaats bij de uitwerking van de kadernota 2027.

Passend binnen dit uitgangspunt hebben wij het begrotingsbeeld bijgesteld op basis van autonome ontwikkelingen en een aantal zaken die vooruitlopend op de integrale afweging bij de kadernota 2027 nu incidenteel in deze begroting worden overbrugd. De belangrijkste voordelige autonome ontwikkelingen hebben betrekking op het gemeentefonds (meicirculaire 2026) en de bijstelling van de kapitaallasten (rente en afschrijving) op basis van de meest recente prognose van de projectplanning. De belangrijkste nadelige autonome ontwikkelingen betreffen het benodigd onderhoud op basis van het beheerplan sportvelden, de bijstelling van bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen en verwachte resultaat Vidar.

Daarnaast hebben we in deze begroting een aantal bijstellingen verwerkt om een aantal lopende dossiers in 2027 incidenteel te overbruggen. De structurele verwerking maakt onderdeel uit van de integrale afweging bij de kadernota 2027. Het gaat over de subsidiëring Stadslabs Sittard Geleen, Ambitieus MKB046, plan van aanpak Duurzaam hartveilig Sittard-Geleen en de Groenagenda.

De effecten van loon- en prijsstijgingen op onze begroting hebben wij gedekt uit de middelen die we hiervoor in de begroting hebben opgenomen (stelpost inflatie). Hieruit blijkt dat de van het Rijk ontvangen inflatievergoeding te laag is om de daadwerkelijke effecten van loon- en prijsstijgingen op te kunnen vangen. Het gevolg is dat er in 2027 en 2028 tekorten ontstaan op de stelpost inflatie. In de besluitvorming zijn voorstellen opgenomen om deze tekorten op te lossen.

Na verwerking van deze bijstellingen blijkt dat er vanaf 2028 sprake is van voordelige begrotingssaldi. Het incidentele nadelige begrotingssaldo in 2027 van 0,54 miljoen euro hebben we gedekt, waardoor deze jaarschijf sluitend is. Na correctie van onze begrotingssaldi voor de incidentele baten en lasten blijkt dat onze begroting tot en met 2029 ook voordelige structurele saldi heeft. Alleen in de laatste jaarschijf 2030 is sprake van een nadelig structureel saldo van 0,48 miljoen euro. Een structureel sluitende begroting 2027 is toereikend om voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen.

De landelijke trend van het doorgeschoven ravijnjaar is herkenbaar in het actueel begrotingsbeeld. Met name door de afname van de voordelige (structurele) begrotingssaldi in de meerjarenraming. Door het nadelig structurele begrotingssaldo in 2030 is er in deze begroting geen ruimte om nieuwe structurele verplichtingen aan te gaan.

Uit de actualisatie van het begrotingsbeeld en rekening houdend met het geschetste risicoprofiel blijkt dat onze begroting onder druk staat. Aansluitend op deze begroting start de voorbereiding van de kadernota 2027. Uitgangspunt voor deze kadernota, gevolgd door de uitwerking in de begroting 2028 is dat ons structureel en reëel begrotingsevenwicht geborgd blijft.

Passend binnen dit uitgangspunt wordt het coalitieakkoord vertaald in een college uitvoeringsprogramma. In de verdere actualisatie van het begrotingsbeeld vindt de financiële vertaling van dit programma plaats en verwerken we nieuwe autonome ontwikkelingen. De uitkomst

hiervan bepaalt de financiële opgave die gerealiseerd moet worden om structureel en reëel sluitend te blijven. Tegelijkertijd leggen we bij deze uitwerking ook de relatie met de uitvoeringskracht, zodanig dat er een balans is tussen ambities – taken – middelen – uitvoeringskracht.

Communicatie en Participatie

Na besluitvorming door het college wordt de programmabegroting 2027 aangeboden aan de gemeenteraad. Het besluit wordt gecommuniceerd via de openbare besluitenlijst. Het raadsvoorstel (bijlage 02) wordt geagendeerd voor bespreking in de ronde van 5 november. De gemeenteraad neemt vervolgens een besluit in de raadsvergadering van 11/12 november 2026. Ook kan er een persgesprek worden gehouden.

Vervolg

Op 24 september aanstaande bieden we de programmabegroting 2027 aan de gemeenteraad aan. Voor de ambtelijke toelichting bereiden wij een videopresentatie voor. Deze presentatie wordt uiterlijk 28 september via het dagbericht beschikbaar gesteld. In deze presentatie lichten wij de inhoud van de programmabegroting op hoofdlijnen toe.

In lijn met de vastgestelde programmabegroting 2027 werken wij de 'digitale versie' van deze begroting in de webapplicatie Lias bij. Zodra dit is afgerond, wordt de link om deze digitale versie te zien via het dagbericht gepubliceerd.

Op 7 oktober wordt een financieel spreekuur georganiseerd. De wethouder middelen, inclusief ambtelijke ondersteuning, is dan beschikbaar voor het beantwoorden van technische vragen over deze programmabegroting. De exacte invulling van dit spreekuur wordt nog via het dagbericht gecommuniceerd.

Voor technische vragen over de P&C-producten kunnen raadsfracties gebruik maken van een schriftelijke technische vragenronde. Dit proces wordt zodanig ingericht dat de antwoorden beschikbaar zijn voorafgaand aan de rondebehandeling. Voor het indienen en beantwoorden van technische vragen wordt de onderstaande planning voorgesteld, aansluitend op het raadsbesluit P&C-cyclus 2026. De voorgestelde planning beoogt te waarborgen dat de beantwoording van de technische vragen onderdeel kan uitmaken van de rondebehandeling op 5 november 2026. Raadsfracties worden daarom verzocht technische vragen uiterlijk 27 oktober 2026 in te dienen.

- Dinsdag 27 oktober (10.00 uur): uiterste datum indienen gebundelde vragen in 'Word-format' door raadsfracties;
- Vrijdag 30 oktober (16.00 uur): aanbieding beantwoording via het dagbericht aan de gemeenteraad.

Datum	Wie	Omschrijving
24 september	Financiën	Aanbieding programmabegroting 2027 aan de raad
28 september	Financiën	Aanbieding ambtelijke toelichting (videopresentatie) via het dagbericht
7 oktober	Wethouder middelen, Financiën	Financieel spreekuur
27 oktober (10.00 uur)	Raadfracties	Uiterste termijn indiening technische vragen, gebundeld per raadsfractie
30 oktober (16.00 uur)	Griffie, Financiën	Aanbieding beantwoording schriftelijke technische vragen via het dagbericht
5 november	Raadsfracties, Griffie, College, Financiën	Rondebehandeling beeld- en oordeelsvormend
11/12 november	Raad	Besluitvorming programmabegroting 2027

De behandeling van en besluitvorming over de programmabegroting 2027 vindt gelijktijdig en in samenhang met de 2e rapportage 2026 en de belastingmaatregelen 2027 plaats.

Bijlagen

01 Programmabegroting 2027

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller: [redacted] E-mail: [redacted]@sittard-geleen.nl Team: Financiën Portefeuillehouder: Kies een item.	Reg. nummer : Reg. datum : 17 september 2026 Reg.nummer(s) bijlagen :